CZĘŚĆ XLIII — № 24. ROK 22 — (1851.)

# TYGODNIK
## PETERSBURSKI.
### GAZETA URZĘDOWA
### KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, 30 Marca / 11 Kwietnia.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 29 Marca / 10 Kwietnia.

### NOWINY DWORU.

W przeszłą Sobotę, 24 Marca, Dwór Cesarski przywdział żałobę na dni sześć ze zwykłemi podziałami, z powodu zejścia Jego Królewskiej Wysokości Leopolda-Jana-Józefa Xiążęcia Salerny.

---

*Reskrypt* Cesarski *do Namiestnika Kaukazskiego i Głównodowodzącego Oddzielnym Kaukazskim korpusem, Jenerał-adjutanta Xięcia Woroncowa, z dnia 25 Marca 1850 roku.*

«*Xiążę Michale, synu Szymona.* Ze szczególną przyjemnością dowiedziałem się o świetném ukończeniu zimnej wyprawy w wielkiej Czeczni. Oddział, powierzony Jenerał-majorowi Kozłowskiemu, doskonale wypełnił swe naznaczenie, mianowicie otworzenie nam wolnego w każdym czasie dostępu do tego kraju, i wojska, złamawszy na wszystkich punktach natężony opor nieprzyjaciela, dokonały szerokie przez puszcze wyręby aż do żyznej Szalińskiej polany. Tym sposobem uczyniony został nowy, ważny krok ku stopniowemu ścieśnieniu buntownych górali. Przypisując ten postęp biegłości i wytrwałości, z jakiemi, wbrew wszelkim zawadom, stale kierujecie do takowego celu działania walecznych wojsk Oddzielnego Kaukazskiego korpusu, miło Mi wynurzyć wam Moją szczerą wdzięczność.

«Pozostaję wam na zawsze przychylnym.»

— Przez Reskrypta Cesarskie mianowani kawalerami orderów: Św. Alexandra Newskiego z brylantami, 21 Marca, Jenerał piechoty, Senator *Obruczew 1;* — Św. Włodzimierza 2 klassy, 25 Marca, Dowodzca 2 brygady 20 dywizyi pieszej Jenerał-major *Kozłowski 1;* — Św. Anny 1 klassy, tegoż dnia, Dowodzca Kaukazskiej rezerwowej Grenadyerskiej brygady, Jenerał-major orszaku J. C. Mości xiążę *Bariatyński 1,* Nakazny Ataman Kaukazskiego linijowego wojska Kozaków Jenerał-major *Krukowskoj* i Dowodzca pułku Strzelców Jenerał-adjutanta Xięcia Woroncowa, Jenerał-major baron *Meller-Zakomelski;* — Św. Stanisława 1 klassy, Dowodzca 1 brygady 19 dywizyi pieszej, Jenerał-major baron *Wrewski 2.*

— Zdaniami Rady Państwa, zatwierdzonemi przez N. Cesarza Jmci w dniu 21 Lutego bieżącego roku, następne osoby, na mocy złożonych dowodów, że ich przodkowie posiadali majątki osiadłe, i metryk udowodniających pochodzenie ich samych, zostały uznane za szlachtę rodowitą i zapisane do 1 części Xięgi Genealogicznej: 1) Felix i jego synowie: Ludwik, Michał i Fabian-Franciszek (dwóch imion) *Januszkiewiczowie;* — 2) Jakub syn Józefa i Józef syn Macieja *Gryszan'owie;* — 3) Zygmunt-Ambroży-Szymon (trzech imion) i Kazimierz-Józef (dwóch imion) *Rojewscy;* — i 4) Dominik-Tadeusz (dwóch imion), z synami: Sylwestrem-Stanisławem (dwóch imion) i Józefem-Jakubem (dwóch imion) *Dobryczyńscy.*

— 24 Marca (5 Kwietnia), wyjechał ztąd do Warszawy Głównodowodzący czynną Armiją, P. Jenerał-Feldmarszałek Xiążę Warszawski, Hrabia *Paskiewicz-Erywański.*

---

Koncert P. Kątskiego. *(Art. udzielony.)* «... I tak, po wielu a wielu wystąpieniach rozmaitych artystów — słyszeliśmy Apolinarego *Kątskiego.* Nie chodzi nam na teraz o szczegółową analizę tej europejskiej znakomitości; pośpieszamy tylko donieść żeśmy ją słyszeli, i gorące jeszcze wra-

żenie zapisać w Petersburskiém czasopiśmie, które tak chętnie udziela się ocenianiu Sztuki.

«A przedewszystkiém nie będziemy porównywali. Jakkolwiek w innych przedmiotach, nie inaczej jak przez porównanie możemy sąd nasz wyrobić — w rzeczach Sztuki, i Sztuki tak ulotnej jak jest exekucya muzyczna, chwilowe uczucie, bez reminiscencyj, bez suchej analizy, jest, zda się nam, najpewniejszą zasadą. Nie dla tego to mówimy, iżby porównanie mogło dla P. Kątskiego obrócić się na niekorzyść—o, nie! — może właśnie przeto, że zanadtoby uprzedzić za nim musiało. Zresztą takie kategoryczne ocenienie zostawujemy znawcom z urzędu, a tu ograniczamy się kilku słowami.

«P. Kątski wykonał sześć sztuk własnego utworu i *Karnawał Wenecki* Paganiniego. Z kompozycyj, Mazur XVII wieku z wielką orkestrą, Sen młodej dziewicy i Fantazya na motywy Lucyi, szczególniej zachwyciły rozległością pomysłu muzykalnego, dziwną umiejętnością effektów, czuciem prawdziwie artystycznêm. Można sobie przedstawić ile uroku, ile rozmaitości odcieni, jakie tęczowe barwy, mógł geniusz muzykalny wydostać z takiego zadania, jak Sen dziewiczy. Jest to istny poemat muzykalny, jak go twórca najsłuszniej nazwał. Wzręcz odmienna charakterystyka odznacza utwór Mazura. *Pizzi-Arco* zachwyciła też i zdziwiła nowością effektu.

«Cóż w tej krótkiej wzmiance mamy rzec o exekucyi? ściśniemy to w jedném słowie: *doskonałość;* słowo to obejmuje wszystkie kategorye oczekiwań i wymagań słuchacza, ziszczonych przez Artystę.

«Sława, którą tu P. Kątski był poprzedzony, zwabiła do teatru Michałowskiego, gdzie występował wczora, 28 Marca, (9 Kwietnia), liczną i najcelniejszą Publiczność stolicy. Wszyscy miłośnicy Sztuki, wszyscy jej Mecenasi, byli w wielkim komplecie; rzecz niesłychana wśród muzykalnej powodzi, która corocznie zalewa Petersburg w obecnej porze roku — zabrakło biletów *na pierwsze wystąpienie*. Zachwyt zgromadzenia niepodobnym byłby do oddania. Entuzyazm, z trudnością powściągany podczas czarodziejskiej exekucyi, wybuchał za każdą pauzą; po każdej sztuce P. Kątski był kilkakrotnie wypraszany na scenę — a gdy zwykłe oklaski zdawały się niedość wyrażać wrzące uczucia, okrzyki wyrywały się z tysiącznej piersi z tak doskonale jednomyślnym popędem, że się wydawały jakby głos jednego olbrzyma. Mało zdarzyło się nam widzieć podobnych tryumfów i z serca radowało nas to tak zgodne z naszemi oczekiwaniami, z własném uczuciem naszém i działanie Mistrza na Publiczność i wywołane przez niego oddziaływanie.

«Chcielibyśmy obszerniej nieco pomówić o Karnawale Weneckim, tej genialnej krotofili, która mimo swą lekką formę, jest podług nas jedną z najgłębszych artystycznych wynikłości naszej epoki i przewiekuje, jako jej pomnik; ale braknie nam czasu i miejsca — powiemy więc tylko, że w wykonaniu tego dzieła P. Kątski dosięgł kresu doskonałości, i wyczerpał wszystko, co skrzypce i smyczek wydać z siebie są zdolne, to też zachwycenie jakiém Publiczność naelektryzował, jest do nieopisania.» W. B. G.

29 Marca (10 Kwietnia), w Petersburgu.

## KRÓLESTWO POLSKIE,

*Warszawa, 27 Marca.*

*Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.*

Z BOŻEJ ŁASKI,

**MY MIKOŁAJ PIERWSZY,**

**CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI,**

i t. d., i t. d., i t. d.,

Na przedstawienie Namiestnika Naszego Królestwa Polskiego,

Stanowimy:

Artykuł 1. Udzieloną zostaje Pannie Adelajdzie Okunew, Córce pozostałej po zmarłym Jenerał-lejtnancie Okunew, b. Kuratorze Okręgu Naukowego Warszawskiego, Członka Rady Administracyjnej Królestwa, Pannie Honorowej Najukochańszej Małżonki Naszej, przez wzgląd na 40-letnią jej ojca służbę i zasługi, pensya po rubli tysiąc rocznie, aż do wyjścia za mąż.

Artykuł 2. Pensya ta liczyć się ma od dnia dzisiejszego.

Artykuł 3. Wykonanie niniejszej woli Naszej poleca się Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Dan w Petersburgu, dnia 20 Lutego (4 Marca) 1851 r.

(podpisano) «*MIKOŁAJ.*»

przez Cesarza i Króla,

Minister Sekretarz Stanu *I. Turkuł.*

Rozkazy do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego, z dnia 2 (14) Marca 1851 roku.

*Przez postanowienia Namiestnika Królestwa,*

W Zarządzie XIII Okręgu Kommunikacyi, mianowani: Majster robót faszynowych Tomasz Czajkowski, pełniącym obowiązki Dozorcy rzeki Wisły; Aplikant Inżenieryi Paweł Ceglinski, pełniącym obowiązki Majstra robót faszynowych, i Aplikanci Inżenieryi: Antoni Irzykowicz i Adam Garlicki, pełniącymi obowiązki Konduktorów 2 klassy przy drogach bitych.

*Przez postanowienia Rady Administracyjnej,*

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zatwierdzeni: Burmistrz miasta Szydłowa Stanisław Kiersz, pełniącym obowiązki Pomocnika Naczelnika powiatu Siedleckiego, i b. Młodszy Pomocnik Sekretarza w Kancellaryi Ogólnego Zebrania Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu Jan Franckiewicz, pełniącym obowiązki Młodszego Pomocnika Naczelnika powiatu Włocławskiego.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości, mianowani: Właściciele dóbr: Franciszek Żarski, Wojciech Krygar, Adolf Rudzki, Ignacy Humnicki i Piotr Romiszewski, Sędziami Pokoju Okręgu Szydłowieckiego.

— W dniu 9 Marca r. b. w dobrach swoich dziedzicznych Łabunie, w powiecie Hrubieszowskim gubernii Lubelskiej, opatrzony ŚŚ. Sakramentami zamknął dni swoje doczesne JW. Felix Amor hrabia Tarnowski, potomek niegdyś najznakomitszej i jednej z pierwszych familij Wielkiego Hetmana Tarnowskiego, pan licznych i obszernych włości, w wieku lat 61.

# WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

## NIEMCY.

WIEDEŃ, *28 Marca.* Podług gazety *Wanderer*, Poseł Turecki Arif-Effendi otrzymał zezwolenie Austryi na wywiezienie do Ameryki wychodźców węgierskich, trzymanych w Kiutahia.

— Kilka gazet razem zapewniają, że przed wyjazdem do Triestu, Cesarz Jmć zatwierdził Ustawę Rady Państwa (Reichsrath). Instytucya ta będzie miała wpływ największej wagi na przyszłość Cesarstwa Austryackiego.

*Wiedeń, 30 Marca.* Gazeta *Biuro nowin* powtarza pogłoskę, za którą jednak nie zaręcza, że w widokach ułatwienia wejścia do Związku Niemieckiego wszystkich części Monarchii Austryackiej, następne prowincye będą z sobą połączone: Węgry z Morawiją, Galicya i Transylwanija ze Szląskiem.

WEIMAR, *29 Marca.* Dzisiejszej nocy J. K. W. Wielka Xiężna Następczyni powiła córkę.

MUNICH, *27 Marca.* Dziś, o godzinie 6 rano, Król Jmć Maxymiljan, pod imieniem hrabi von Werdenfels, wyjechał ztąd do Tyrolu, zkąd uda się do Włoch.

## ANGLIJA.

LONDYN, *28 Marca.* Parlament Cesarski. Izba Lordów *Posiedzenie 27 Marca.* Lord Lyndhurst: «Zwracam uwagę Waszych Zacności na nieprawne postępowanie pewnych cudzoziemców w tym kraju. Anglija była zawsze gościnną dla wychodźców politycznych cudzoziemskich; ale też powinnością tych ostatnich jest wstrzymywać się od wszelkich kroków nieprzyjaźnych obcym krajom. Istnieje obecnie w Anglii stowarzyszenie, które przybiera nazwisko Komitetu Centralnego Włoskiego, składające się z Rzymian, skazanych w skutek ostatniego powstania.

«Ci ludzie otworzyli pożyczkę w Anglii, w celu przyprowadzenia do skutku swych zgubnych zamiarów i ustanowienia Rzeczypospolitej we Włoszech, i wypuścili akcye za podpisem Mazzini'ego i innych. Jest to jawne naruszenie zobowiązań, które zaciągnęli byli względem Anglii, gdzie znaleźli przytułek. Nie jestem dość śmiesznym, ażeby mniemać, że składka ta może przynieść obfite plony, wszakże, na rękojmię tejto pożyczki zdołano zebrać pieniądze we Francyi i Włoszech. Zbytnia z naszej strony tolerancya mogłaby w Państwach obcych słuszne wzbudzić podejrzenia.

«Oprócz tego stowarzyszenia istnieje Komitet Centralny Demokracyi Europejskiej. Oświadcza on jawnie swój zamiar zrewolucyonowania Europy i wydał proklamacyą do swoich stronników, wzywając ich do buntu. Akt ten nieprawy podpisali wychodźcy różnych krajów, Mazzini i Ledru Rollin, którzy, zaledwo przybywszy do Anglii, już zaczęli kraj ten attakować i burzyć.

«Proszę też was zwrócić uwagę na Komitet Centralny wychodźców Węgierskich, któremu przewodzi jenerał Klapka. Komitet ten podniecał żołnierzy węgierskich, znajdujących się w armii włoskiej, do buntu przeciw Austryi. Członkowie tego Komitetu z największemi obelgami wyrażają się we względzie dynastyi Austryackiej.

«Mam zupełną ufność, że Rząd pośpieszy położyć koniec tym niegodziwym demonstracyom. Tenże Rząd musi lepiej niż ktokolwiek wiedzieć, jak dalece Austrya jest tém oburzona. Co do mnie, życzyłbym wiedzieć jakie środki przedsięwziąść zamierza, dla położenia kresu zgorszeniu. Z mojej strony będę żądał przywrócenia aktu, odwołanego w roku przeszłym i który dałby Rządowi wszelką możność należytego działania. Czynię te uwagi bez żadnych złych ku Gabinetowi chęci; moim celem jest jedynie wskazać sposób, zdolny uchować nienaruszonemi obowiązki, które mamy względem Państw cudzoziemskich.»

Hrabia Grey, (Minister Osad). «Żałuję, że nie byłem uprzedzony o zamiarze szlachetnego Lorda wniesienia na Izbę obecnego przedmiotu. Jeżelibym o tém był wiedział, byłbym zasięgnął wiadomości od mojego szlachetnego przyjaciela, Sekretarza Stanu do Spraw Zagranicznych i mojego szanownego przyjaciela, Sekretarza Stanu do Spraw Wewnętrznych, których pilna uwaga, ile wiem, jest na ten przedmiot zwrócona.

«Szlachetny Lord uważa przywrócenie aktu z roku 1848 jako jedyne lekarstwo, ale muszę uczynić uwagę, że umocowania nadzwyczajne, tym aktem udzielone, miały jedynie na celu odwrócenie niebezpieczeństw, w owej epoce krajowi zagrażających. Nie umiem powiedzieć, azali wypadałoby rozciągać też samą władzę do innych przypadków, ale muszę oświadczyć, że sama tylko ostateczna konieczność zdolną byłaby w oczach kraju usprawiedliwić nowe poufanie Rządowi tych praw nadzwyczajnych.»

Lord Lyndhurst oświadcza, iż jest temi objaśnieniami zadowolony.

Lord Aberdeen. «Mnie się zdaje, że szlachetny Hrabia (Grey) powinien był jaśniej dać poznać, że Rząd nie pochwala knowań wychodźców zagranicznych. W obcych Rządach wielka w tym względzie zachodzi wątpliwość, i byłoby dla nich zaspokajającém mieć od naszego Gabinetu jawne oświadczenie, że takowych knowań nie pochwala.»

Hrabia Grey. «Czuję się upokorzonym taką odezwą szlachetnego Margrabi. Rzeczą jest jasną, że cudzoziemcy, schronieni do Anglii, nie mają prawa nadużywać tego schronienia w celach wskazanych przez szlachetnego i uczonego lorda Lyndhurst i mniemam, iż powiedziawszy, że moi zacni kolledzy mają na ten punkt zwróconą uwagę, oświad-

*

czałem zarazem dostatecznie, że Gabinet jest przeciwny takiemu postępowaniu wychodźców.»

Posiedzenie zostaje zamknięte.

Izba Gmin. Na posiedzeniu 27 Marca, P Anderson żądał, iżby z powodu ogromnego cła, jakiém Hiszpanija obciąża towary przywożone pod banderą angielską, pomimo zmniejszenia cła wprowadzonego w ogólności na wszystkie przywozowe towary w Anglii, Izba wezwała Rząd do ustanowienia cła większego na towary Hiszpańskie, w sposobie odwetu. Ten wniosek, któremu Ministrowie dzielnie się oparli, został odrzucony 98 głosami przeciw 51.

Na wniosek lorda Johna Russell, dane zostało upoważnienie na wniesienie billu, tyczącego się Sądu Kanclerskiego. Stosownie do tego projektu, dodani być mają Lordowi Wielkiemu Kanclerzowi dwaj Sędziowie, jako pomocnicy w jego obowiązkach sądowniczych. Co do dalszej władzy i prerogatyw politycznych, takowe pozostaną przy urzędzie Lorda Kanclerza w dotychczasowym stanie, i będzie doń przywiązana stała płaca 10,000 funtów sterlingów. Ogromny zaś dochod, obecnie pobierany z tytułu kollatorstwa beneficyów kościelnych, będzie przeniesiony na rzecz Korony i zawiadywany przez Pierwszego Lorda Skarbu, pod bezpośredniém rozrządzeniem Królowej.

Na posiedzeniu dzisiejszém, P. Hangord żądał, iżby kary, wyrzeczone przez bill katolicki, były już zastosowane do konferencyj katolików podczas roztrząsania ostatecznego takowego billu w Komitecie, to jest roztrząsania artykułów pojedyńczych. Lord John Russell odpowiedział, że nie może się do tego zobowiązywać.

P. Stuart Wortley wniosł też same pytania, które wczora w Izbie Lordów były zadawane Rządowi przez lorda Lyndhurst, i żądał iżby Gabinet przedsięwziął środki ku zapobieżeniu zgromadzeniom buntowniczym wychodźców zagranicznych.

Sir George Grey (Minister Spraw Wewnętrznych) zapewnił, iż Rząd to uczyni.

Następnie lord J. Russell zapowiedział, że 31 Marca złoży budżet Wydziału Wojny, 4 Kwietnia plan finansowy, a 5 tegoż m. Izba zamieni się w Komitet dla ostatecznego roztrząśnienia billu o tytułach duchownych katolickich.

Pierwszy Minister dodał, że ze względu na nader liczne protestacye, odebrane z Irlandyi, Rząd w tym roku nie wniesie billu o zniesieniu godności Vice-Króla Irlandyi. Oświadczenie to było przyjęte z głośnemi oklaskami.

—

Przedwczora było nader świetne przyjęcie u Dworu. Przedtém Królowa dawała prywatne posłuchanie Pierwszemu Ministrowi.

— 32 polacy, 28 węgrów i 59 niemców, wychodźców politycznych, zabrali się na okręty i odpłynęli z Anglii do Ameryki.

## FRANCYA.

PARYŻ, *28 Marca*. Dziś, na Izbie Prawodawczej, z porządku dziennego przypadał sławny wniosek P. Desmars, iżby obiór Prezesa Rplitej był odbyty podług tych zasad i na mocy tego samego prawa, które urządziło obiór Członków Izby Prawodawczej. Wiadomo, ile było mówiono i pisano o zamiarach Prezesa Bonaparte, wyjęcia własnego obioru z pod tego ogólnego prawa. Ztąd to Izba, nastrojona przez *plotki* i deklamacye gazeciarskie i przygotowana do najdzielniejszego oporu, doznała wielkiego zawodu, kiedy Minister P. Vaisse oświadczył, że Gabinet nie tylko nie jest przeciwnym wnioskowi P. Desmars i popierającemu go zdaniu Kommisyi, ale zupełnie się nań zgadza. I tak poraz tysiączny sprawdziło się przysłowie o małym deszczu z wielkiej chmury. P. Vatismenil, legitymista, chciał tylko iżby w protokole, którym Izba postanawia wziąść wniosek P. Desmars na uwagę, zapisano było powyższe oświadczenie Rządu, i tak skomentowany Porządek dzienny został przyjęty 466 głosami przeciw 21. (Jest to jeden z setnych przykładów, z jaką nieufnością należy czytać pewne gazety francuzkie, do zbytku przesiękłe duchem partyj; to co częstokroć dostarcza przez kilka miesięcy materyału do najgłębszych wywodów i najwymówniejszych deklamacyj prassy gazeciarskiej, gdy przyjdzie do faktycznego rezultatu, redukuje się do doskonałego zera (*).

Następnie, Izba zajmowała się rozmaitemi wnioskami we względzie budowy drogi żelaznej z Paryża do Avignon.

— Po wypadku głosowania na wniosek P. Desmars, spodziewają się wprędce utworzenia stałego Gabinetu. Tymczasem gazety, piszące z natchnienia pałacu Elysée, więcej niż kiedy obstają za koniecznością rychłej rewizyi Konstytucyi i przedłużenia urzędowania Ludwika Bonaparte.

— Studenci, aresztowani z powodu demonstracyi na rzecz Michelet, po większej części są wypuszczeni na wolność. Ogłoszenie urzędowe imion ich w gazetach miało skutkiem to, iż rodzice wielu z nich przybyli do Paryża, i, widząc jak ich synowie źle używają czasu nauki, wzięli ich na powrót do domu.

*Paryż, 29 Marca.* Na przedstawienie Ministra Spraw Zagranicznych, P. de Rayneval, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Rplitej przy Stolicy Apostolskiej, mianowany Posłem (Ambassadeur) przy Jego Świątobliwości — P. David, Konsul jeneralny w Genui, mianowany Ministrem przy Rplitej Nowej Grenady.

## DANIJA.

KOPENHAGA, *28 Marca*. Przedwczora Pierwszy Minister odczytał dwóm połączonym Izbom Reskrypt Królewski, zamykający Sessyą Parlamentową. Na obiedzie Królewskim, na który byli wezwani deputowani, Król Jmć wniosł toast na cześć Sejmu i dziękował jego członkom za gorliwość, której dali dowody.

(*) To się mówi dla tego, iżby nasi czytelnicy raczyli dobrze wyrozumieć przyjętą przez nas zasadę we względzie wiadomości z Francyi — mianowicie niepowtarzania tysiącznych domysłów, rozumowań, półkonfidencyj, których są pełne francuzkie gazety, ale oczekiwania wypadków i faktów.

## WŁOCHY.

Podług listów z Civita-Vecchia, wojska austryackie w legacyach Państwa Papiezkiego odbierają co dnia nowe posiłki i coraz się bliżej posuwają ku Rzymowi.

*Ferrara*, *24 Marca*. (Przez telegraf.) Sławny herszt bandytów Passatore został zabity w walce z żandarmami.

— W naszém mieście, w kościele św. Pawła, odkryto skład broni i prochu.

## TURCYA.

KONSTANTYNOPOL, *14 Marca*. Między Portą i Rządem Neapolitańskim zawarty został ostatniemi czasy traktat handlowy.

— Piszą z Konstantynopola, 14 Marca, że zajście między Portą i Rządem Egyptu, które tyle sprawiło wrażenia, zostało zupełnie załatwione. Porta żądała jedynie zmniejszenia armii Egyptskiej, i Pasza zastosował się nakoniec do tego żądania.

— Na wyspie Rhodos, 28 Stycznia, o godzinie 5 po południu, miało miejsce straszliwe trzęsienie ziemi, które sprawiło szkody niewyrachowane. W Makri, gdzie trzęsienie ponawiało się prawie bez przerwy aż do 7 Marca, niemal wszystkie domy i nowopobudowane magazyny zawaliły się. Mnóstwo domów w okolicach i nakoniec całe miasto Levisai, od 1,500 domów, znikło z posady ziemskiej. Liczą do 600 ludzi, którzy w Makri stracili życie. W bliskości Chiurges cała jedna osada została pochłonięta przez ziemię, która się pod nią rozwarła. Z wielu miejscowości niepodobna jeszcze było zebrać szczegółów, ale w ogólności klęska jest okropna.

*Agram*, *27 Marca*. (Przez telegraf.) Ibrahim odniosł zwycięztwo stanowcze pod Czulhissar w Bosnii. Powstańcy opuścili Banialukę i ratowali się ucieczką ku Pridor i Majdan. Powstanie przeto może być uważane jako bliskie zupełnego stłumienia.

## AMERYKA.

Gazeta *United-States Courrier* twierdzi, że Garibaldi ani na chwilę nie wydalał się ze Stanów Zjednoczonych, że nie myśli wcale o werbowaniu tam żadnej bandy albo zbieraniu pieniędzy dla dokonania nowej wyprawy rewolucyjnej na Włochy. Osiadł on we wsi Clifton, w Staten island, o kilka mil od New-York, i tam skromnie oddaje się przemysłowi wyrobu świec łojowych. Ma on przekonanie, jak taż gazeta zapewnia, że w obecnym rzeczy stanie, wszelkie usiłowanie wzniecenia we Włoszech powstania byłoby niewczesném i do uskutecznienia niepodobném.

## NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

(Poczta zagraniczna spoźniła się o całą dobę; umieszczamy tu, co naprędce wybrać z niej zdołaliśmy ważniejszego.)

PARYŻ, *31 Marca*. (Przez telegraf.) Dziś P. Dupin podał na piśmie Izbie Prawodawczej prośbę o udzielenie mu urlopu miesięcznego i o niewybieranie go na przyszłość na Prezesa Izby. Urlop został dany, ale drugie żądanie odmówione jednomyślnie przez wszystkie stronnictwa, prócz Góry. Zapewniają, że zamierzany sojusz między pałacem Elysée i stronnictwem legitymistów ku utworzeniu nowego Gabinetu rozchwiał się i że do tego był powodem list samego hrabi Chambord, który oświadczył się przeciw takowemu połączeniu—Kandydatura jenerała Cavaignac do Prezydencyi Rplitej zaczyna nabierać podobieństwa do prawdy.

LONDYN, *29 Marca*. Wczora Izba Gmin zajmowała się wniesionym na nię budżetem Wydziału Wojny. Ministrowie, którym zarzucano, że wnieśli ten budżet przed złożeniem całego planu finansowego, usprawiedliwiali się pilnością potrzeby. Po długich rozprawach, szpital Inwalidów w Kilmanham został zniesiony i cyfry, podawane przez Ministrów, przyjęte, po odrzuceniu 186 głosami przeciw 47 wniosku P. Hume, który chciał zmniejszenia kadrów o 5,000 ludzi.

Armija wynosić będzie 98,144 ludzi; summa wydatku na służbę czynną armii, na rezerwy i pensye wynosi 5,225,245 funtów sterlingów.

— Z treści listów z Londynu w przedmiocie kwestyi o wychodźcach cudzoziemskich, rzeczą dość zdaje się do prawdy podobną, że na czas wystawy, wychodźcy ci w massie mogą być usunięci do Szkocyi.

*(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)*

## WIADOMOŚCI ROZMAITE.

*Zmiana nazwania Planety*. Donieśliśmy niedawno o odkryciu przez Londyńskiego Astronoma P. Hind, w nocy 13 Września 1850 roku, nowej planety z gruppy asteroidów, którą znalazca nazwał *Wiktoryą*, na cześć panującej Królowej. To nazwanie nie zostało przez innych astronomów przyjęte, zapewna przez wspomnienie niedawnego sporu o planecie *Neptun*, który P. Arago, od imienia wynalazcy, chciał był nazwać *Leverrier*, na co się wszakże inni uczeni nie zgodzili; obstawali, dla jednostajności, za nazwiskiem mytologiczném, powołując się na przykład *Urana*, który Herschell, odkrywszy, był zrazu nazwał *gwiazdą Jerzego* (George's Stan), a potém sam od tego odstąpił na rzecz teogonii pogańskiej. Astronomowie amerykańscy zaproponowali dla planety 13 Września imię jednej z Muz, *Klio;* inni, i sam wynalazca, przyjęli ten wniosek.

* * *

*Weekly News* zawiera fakt następujący: «W jednej sprawie, przypadłej ostatniemi czasy w Trybunale Najwyższym New-yorkskim, strona odwodowa przedstawiła swą obronę w formie poszytu, który zawierał sześć tysięcy arkuszy pisma. Sędzia, przejrzawszy to arcydzieło pieniactwa, wyrzekł z wielką powagą, iż właściwiej byłoby posłać ten foliał na Wystawę Londyńską, jako próbkę wygórowanej przemysłowości Amerykańskiej.

* * *

W liczbie prośb excentrycznych, których mnóstwo, co Sobota, przypada pod rozbior Izby Prawodawczej Francuzkiej, jedna zwróciła szczególną uwagę. Proszący długo myślał jak znaleść środkujący wyraz między republikantskim *Citoyen*, który w ostatniej rewolucyi, zaszczepiony powtórnie, nie dobrze się przyjął, i monarchicznym Monsieur. Myśliciel uznał, że najstosowniej byłoby mówić do każdego *Monsire*.

* * *

Podczas kiedy ze wszystkich części świata przybywają tysiączne przedmioty, przeznaczone na Wystawę Londyńską, Komitet, tę wystawę urządzający, znajduje się obecnie w szczególnym kłopocie. Wiadomo, że pałac kryształowy, zbudowany w środku ogrodu publicznego, zwanego Hyde-Park, zawarł w swém wnętrzu wiele wyniosłych i rozłożystych drzew tego parku, których nawet dla tak ważnego celu wycinać nie ośmielono się. Nikomu to na myśl nie przyszło, co w tej chwili wychodzi na jaw. Mianowicie, za nadejściem pory wiosennej ukazały się tysiące wróbli, które na noc zbierają się na drzewa, a we dnie latają po kryształowym pałacu. Łatwo przewidzieć jak natrętną będzie obecność tych nieproszonych gości, kiedy zostaną rozłożone przedmioty wystawy. Dotąd wszystkie środki, przedsiębrane ku wyrugowaniu ich, były bezskuteczne; trzeba wszakże będzie koniecznie cóś takiego obmyślić, coby usunęło tę niedogodność wprzód nim przedmioty wystawy zaczną być szykowane.

* * *

Na Wystawie Londyńskiej zjawi się jeden nowy produkt rękodzielniczego przemysłu, który ogromny wpływ wywrze na fabrykacyą tkani w ogólności. Oddawna pracowano, i zawsze bezskutecznie, nad zastosowaniem machin przędzących bawełnę, do przędzenia włokna lnianego i konopnego, i dopiero w końcu zeszłego 1850 roku, w Manchester, udało się otrzymać zupełnie zaspokajające w tym względzie wypadki. Przędza lniana, wyrobiona za pomocą machin, odznacza się nadzwyczajną cieńkością i mocą, i daleko za sobą zostawuje podobny wyrob z bawełny. Sądzą, że to szczęśliwe zastosowanie przyniesie wynalazcy i w ogóle tak wysoko udoskonalonym przędzalniom angielskim, zyski niewyrachowane.

## PROSPEKT.

# DZIENNIK WARSZAWSKI.

(Nadesłano.)

«Pod tą nazwą wychodzić będzie każdodziennie, począwszy od 31 Marca 1851 roku pismo czasowe, — w dwunastu szpaltach na całym arkuszu, — zawierające:

1. Postanowienia Rządu;
2. Wiadomości Krajowe;
3. Zdarzenia polityczne, najświeższe, z najcelniejszych gazet zagranicznych czerpane;
4. Nauki moralne, filozofią, piękne piśmiennictwo i rozbiory dzieł znakomitszych; — sprawozdania z literatury Rossyjskiej, Niemieckiej, Francuzkiej, Angielskiej i Włoskiej;
5. Przegląd Rolnictwa, Handlu, Przemysłu i pożytecznych wynalazków dotyczący — dwa razy na tydzień w osobnych arkuszach dodatkowych a bezpłatnych;
6. Ogłoszenia wszelkiego rodzaju, i listę przyjeżdżających do Warszawy i wyjeżdżających z Warszawy;
7. Rozmaitości;
8. Widowiska Warszawy; kurs wexlów i monet.

Zgoła znajdą czytelnicy w *Dzienniku Warszawskim* to wszystko co ich może obznajmić z ruchem politycznym i umysłowym świata ucywilizowanego, a zwłaszcza też Państwa w którém żyjemy.

Po dwudziesto-letniej pracy literackiej, już w dojrzałym wieku rozpoczętej, podejmując dzisiaj tak obszerne przedsięwzięcie, nie zraża mnie ten ciężar, gdyż zaopatrzyłem się w źródła, z których te wiadomości czerpane będą, i pozyskałem stałe spółpracownictwo mężów zaszczytnie znanych w naszém piśmiennictwie. Niemniej przeto przyrzekam szczerą gościnność w *Dzienniku Warszawskim* dla tych wszystkich utworów umysłowych, które, przy jawnej udatności, nie będą obciążone złośliwą jakiegokolwiek stronnictwa namiętnością.

O ile zaś *Dziennik Warszawski* zadość uczyni wymaganiom, a zwłaszcza potrzebom obecnego czasu, ani uprzednie słowa moje, ani potwarcze wnioskowania zawistnych, co pragną publiczność odstręczyć, ale sąd światłych czytelników sprawiedliwie zawyrokuje; i na ten sąd właściwy oczekiwać będę z ufnością.»

*Odpowiedzialny i Główny Redaktor*

HENRYK HR. RZEWUSKI.

—

*Przedpłata w Warszawie.*

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Miesięczna | Złp. | 4, czyli | Rs. | — | Kop. | 60. |
| Kwartalna | — | 12, | — | — 1. | — | 80. |
| Roczna . . | — | 48, | — | — 7. | — | 20. |

*Przedpłata na Prowincyi.*

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Kwartalna | Złp. | 20. czyli | Rs. | 3. |
| Roczna . . | — | 80. | — | — 12. |

Przedpłatę przyjmują na prowincyi wszystkie Urzędy i Stacye Pocztowe, — w Warszawie zaś Redakcya *Dziennika Warszawskiego*, przy ulicy Miodowej № 481, w pierwszym domu za filarami, gdzie jest powszechnie znana Xięgarnia G. *Sennewalda*.

Позволяется печатать. 29 Марта 1851 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.